

Zadravecz István.

Az északi plebánia feren-ceseinek új rendháza és ideigle-nes kápolnájának felszentelésére városunkba érkezik ma szombaton este P. Zadravecz István püspök. Nem először látogat el városunkba és nem először halljuk majd ajkáról az Isten igéjét.

Mint régi ismerőst üdvözlük a megkonduló harangjai temploma-inknak a főpásztort, aki ékesszó-lásával, magával ragadó hitének gyönyörűsége megnyilatkozásaival annyira belopta vagy beerőszakolta magát városunk minden keresztény szívébe.

Zászlószenelési, bérmlási kör-utjain városunk és vidékének fal-vai nem először álltanak diadal-kaput a keresztény magyarság e nagyszerű alakjának, akinek hom-lokát törhetetlen magyarságáért a martíromság vértövises koszorúja is érintette már. Ez a mai diadal-kapu is nemcsak a katolikus egy-ház vidékünkön annyira tisztelt rendjének, nemcsak az egyház élen haladó püspök-papjának szól, de szól annak a magyar embernek, aki tizennégy év óta apostoli hit-tel járja e csonka haza s távoli földek embertömörüléseit, hogy a szívekbe e hazának szeretetét, az érte való önfeláldozás szükségsé-gét csepegtesse.

Kapisztráni hittel emelte ma-gasra a keresztet mindenütt, ahová hívás hívta vagy küldő küldötte. És sehol sem mulasztotta el — ná-lunk sem — hogy a keresztrefe-szített Isten-ember képe mellé föl ne emelje ennek a megkínzott, megcsonkított, keresztkinokat szen-vedő magyar hazának képét viselő Veronikakendőt.

Nem volt ember e hazában, akinek ne tudott volna hivatást ta-

lálni a szerencsétlen édesanyahaza kinjainak enyhítése körül. Mint tábori püspök a katonák lelkébe önfeláldozást ültet, hogy szent lelkesedéssel várják a hazáért el-eilszenvedendő halált és megpró-báltatást. Reményt öntött az ag-gok és siráncok, a kételkedők és kétségbeesettek szívébe, hogy várják a tetszhalott koporsója előtt a sziklazár elhengerítését. És még a nők számára is utat jelölt: Imád-kozzatok vissza nekünk Pozsonyt, Kassát, Kolozsvárt...

A magyar feltámadás fanati-kus vándorprofétáját látja ma falai között újból Salgótarján készen arra, hogy az Ur egy új hajléká-nak megáldása alkalmával ismét

a hitének, magyarságának virág-erdejével közelgő szavait lelkébe fogadja.

Felujuló hit, zöldbe szökkenő reménység, kebletdagasztó magá-babizás kísérik útját Salgótarján-ban is. Itt is ostrom hullámai fe-nyegetik kívül és belül e csonka ország nándorfehérvári falait. Ide is el kell egy kapisztráni kézzel szilárdan tartott kereszt, amely után ezrek lelkesedése, fellángo-lása siet a végvár bástyájának vé-delmére.

Zadravecz István püspök keze most itt is magasra tartja a fel-támadás lobogóját, mirajtunk a sor, hogy e köré sorakozzunk, hogy esküt mondjunk: Hazánk e végvárát soha fel nem adjuk, Salgótarját minden külső és belső árulástól megóvjuk. Sz. I.

Róma barátsága.

A napi gondok küzdelmes jelené-ben itt-ott felcsillan egy-egy biztató jel, utmutató, irányító csillag a biztosabb magyar jövő megalapozásának nehéz munkájában. Ilyen öröndetes jelenség volt az elmúlt héten is a magyar nem-zetet miniszterelnökének, Gömbös Gyulának személyében ért megtisztelése, az a fejedelmi pompájú fogadás és ünne-pelés, amelyben Magyarország hivatott vez-zerének része volt. A pápa, az olasz király, Mussolini miniszterelnök, egyszó-val az itáliai félsziget első emberei mind a legkedvesebb vendégnek kijáró meg-becsüléssel és szeretettel fogadták azt a férfit, aki nehéz feladatot vállalt magára, révbe, akarja vezetni a sokat szenvedett országot és nemzetét.

Gömbös Gyulának római látogatása nem csupán udvariassági tény volt, jelentő-sége ezen jóval túlemelkedik. Megszilár-dítást jelent annak a barátságnak, amellyel az olasz nemzet már Magyaror-szág elesettségének első napjaiban segít-ségül jött, kiltartásra buzdítva a csügge-dőket, hathatós támogatást nyújtva az arra rászorulóknak. Az 1919-es esztendő

rémnapjaiban érezték elsőizben ennek a támogatásnak hatékony voltát. A csőcse-lék garázdálkodásának idején Olaszor-szág képviselője, a hálás magyar szívek előtt örökké emlékeztető Romanelli, emelte fel először szavát a hazafias ma-gyarság érdekében, sőt erőlyes fellépésé-vel fiatal magyar életet mentett meg attól, hogy áldozataivá váljanak egy martalóc hadnak. És ha tovább lapoz-zuk az elmúlt évek történetének köny-vét, nem sokkal ezután a soproni nép-szavazásnál ismét az olaszokat látjuk az oldalunkon, az ő pártfogásuk nélkül talán Sopron is Szent István koronájá-nak lelőrt ékességei közé tartozna, azok-hoz a nagymultu városokhoz, melye-ket elszakított a rosszindulat és hozzá-nemértés. A Népszövetség előtt a ma-gyar ügyek tárgyalásánál az olasz dele-gátusokat mindig a mai oldalunkon ta-láltuk, ami már a Mussolini által irányi-tott külpolitika egyenes következménye volt. Mussolini csakhamar maga is a nyilvánosság elé lépett, baráti érzelmei-nek kimutatásával, magáévá tette a reví-ziót követelő magyarság nagy ügyét és

ezzel hivatalosan is állást foglalt a tria-noni határok megsemmisítése mellett. Az a szerződés pedig, amely pár évvel e-zelőtt az olasz és a magyar nemzet kö-zött létrejött, megpecsételte a két nép őszinte vonzalmán alapuló jóbarátságot. Most azután Gömbös Gyula római útja ennek a jóbarátságnak erősödését és még szélesebb alapokra való kiterjeszté-sét hozta magával.

Olaszország barátsága azonban nem marad csupán az elméletek terén, hanem gyakorlati területen is érezteti hatását. Ebből a szempontból is eredményes volt a római látogatás, mert lehetőséget nyit a magyar gazdálkodás érvényesü-lésére. Eddig is láttuk már, hogy bár nem közvetlen szomszédunk Itália, mégis sokkal több jóakaratot tapasztaltunk nála exporttermékeink elhelyezése körül, mint legközelebbi szomszédainknál. Gömbös Gyula tárgyalásai ezt a kérdést is fel-ölték és minden remény megvan arra, hogy már a jövő évben agrártermékeink jelentős része megtalálja Olaszországban piacát.

Értékes tapasztalatokat szerzett a magyar miniszterelnök abban az irány-ban is, hogy az erős kéz vezetése alatt mennyire összeforrott az olasz nép har-mónikus nemzeti egységgé és az egysé-ben rejlő erő tette lehetővé azoknak az alkotásoknak létrehozását, melyekre méltán büszke az ország, amelyeket csodál az egész világ. Az összefogásnak ezt a ragyogó példáját kellene követni nálunk is, hiszen a torzsalkodás, a kielégítetlen egyéni érvényesülés ugyanis már rengeteg kárt okozott az országnak. Minden ma-gyarnak testvéri egységbe kellene össze-formálni és a lelki koncentrációnak, amely Gömbös miniszterelnöknek beköszöntő-jére létrejött, tényleges koncentrációjává alakulnia, hogy meglegyen az a támasz, amelyre a nemzeti építómunkában szük-ség van. Ha az egyének csekély erői tömörülnek, olyan hatalom jöhet létre, melyet megengedhet, de meg nem törhet az idő bármilyen vihára.

Sokat jelent nekünk az olasz barát-ság, amelyet most megerősített a minisz-terelnök eredményes római utazása is. Ahhoz azonban, hogy a gyakorlati élet-ben minél jobban érvényesüljön a baráti támogatás hatása, benn az országban is meg kell valósulni az erők összefogásá-nak a nemzet jobb jövőjének biztosítása céljából.

„A MUNKA TÁRCÁJA”

Paraszt az irodalomban.

Együttel válasz „A magyar irodalom kameleonjaihoz”

Tolsztoj Leó az ő elméje és a mű-velt osztályok számára megmagyarázta népének lelkét, amidőn azokat „bogosz-jeceknek”, „istenhordozóknak” nevezte. Hogy helyes e ez a meghatározás fele-sleges vitakoznunk rajta. Ha ezt elismer-jük be kell látnunk, hogy ez nem volt egyéb, mint valamely deisztikus gondo-latnak agyagból, kőből és fából formált bálványa valami Perikles vagy Moloch.

Nem célom, hogy Tolsztoj megállá-pításán és annak helyességéről vitakoz-zam, de meg kell állapítanunk a jelen történelmi eseményeinek kapcsán, hogy mennyire kárára van a nemzetnek, ha elvont idealizmussal tekintünk a költői színnel bevont nagytömegre, amint azt az idő igazolta is.

Midőn figyelmeztető hangok emel-kedtek fel oly írók tollából, mint Kup-rin, Rodionov, Gorkij, Csehov, Doszto-jevskij, figyelmeztetésükkel csak annyit értek el, hogy magukra vonták a homá-lyosan látó álmódosok haragját.

A paraszt, mint irodalmi téma elég régi már, de fölőssleges emlitenem meny-nyi hamis képen keresztül jutott el a mostani freskóhoz. Az ókori idill utáni nosztalgiaját az ancien regime polgársága is átvevén pártiztorjává alkotta a kép-zetben a falusi életet, ahol édes sem-

mittevésben fuvolózza, szerelmeskedve legfeljebb göndör báránnyá legeltetésé-ben telik el az idő. A liberális forradal-m, mely mindenképp illúziókból táplálkozott sajátos módon átkörölte ezt az arisztokrata idillt és nagy demokrata op-timizmusával átadta a romantika korszaká-nak is. Jókai és Mikszáth parasztjai nagyon elevenen élnek, külsőleg igen vál-tozatosak, parasztosan beszélnek, de rop-pantul jók, tehetségesek, egyformán hü-ek, már amilyenek a kor szeretné látni a maga rajongó ideálisnak feltüntetett li-berális idealizmusában.

A mult századvégi polgári paraszt idill illúzióját egy magát illúziómentesnek tekintő szellemi áramlat oszlatja széjjel; a materializmus és annak kifejezője a naturalizmus, Maupassant parasztnovellái, de főleg Zola Föld-je a parasztban is mint mindenütt az emberben rejlő állati ösztönélet egyszerű képviselőjét fedez-ték fel, ki a földi javakért gyilkolni tud, szerelmi életében állatiasan mohó, be-szédében és gondolataiban piszkos. Mind-ezt Zola nem azért írja így, mert két-ségbeesnek felette, hanem azért a gyö-nyörűségért, hogy az igazat írja és ár-rázolja. A politikai életben pedig ez a parasztkép a szocializmus i deológiájának felel meg vagyis igyekezett átértékelni, illetve szétrombolni a liberális demokrá-cia illúzióját.

Ladislás Reymont 1924-évből Nobel díjjal kitüntetett regénye a Chlopi (Parasztok) tulajdon a földrajzi kereteken s e egyszerű művészi alkotásban a ter-mészet, a falusi közösség és az egyéni

ember életének oly keresztmet-szetét adja, mely a környezet és egyes sajátos nemzeti jellemvonás leszámításá-val minden európai, de elsősorban a keleti, euró-ázsiai síkság parasztságára ál-landóan érvényes.

Reymont Zola Föld-jének hatása alatt határozta el, hogy megírja a paraszt igazi regényét. Úgy érezte hamis az a kép, amit a szűk látókörű Zola festett rövid beancei útján összeszedett „docu-ments humains”-ek alapján ebben a nagy-hatású könyvében. Megálta azt a pa-rasztot, aki miután a család feje ráiraltja a házat és földjét meglojta az öreg és rágyujtja a házat, azt a parasztot ki mi-után erőszakot követ el szerelmében és azután, hogy megszabaduljon tőle kaszá-val darabokra vágja. Leült, hogy meg-fesse az igaz képet a parasztról s mi-kor készen volt regényével akkor látta „rémülten, hogy könyve mennyire hason-lít Zola Föld-jéhez, melyet annyira utált” (saját vallomása).

Az irodalmi rutin, a hagyomány annyira nyomja tehetetlenségi erejével a következő irógenerációt, hogy még a leg-nagyobb írói zseni is csak hosszas kü-zdések után jut el saját igazi kifejezéséhez.

Reymont ki tudatosan akart Zolán áthágni csak hosszú idő után vette észre, hogy egy helyben taposott, de nem Rey-mont zsenijében rejlő hiba ez, ha Zola parasztjaihoz hasonlóan festett, nem a ha-gyományok tévesztették meg, hanem a való igazság szerint az öntudatlan lelki kényszer kifejezésrejtését örökölte meg. Reymont parasztjai hazafiasak, val-

lások ugyan, de csak az ő primitív felfogásuk és érzésviláguknak megfelelően és sohasem annyira és nem is ütheti meg soha az intellektuális osztályok hazafias és vallási érzelmeit kik szellemi adottsá-guknál fogva erre inkább képesítve vannak.

A falu, a természet, az egyén ez az egységes harmóniába olvadó kép adja meg a parasztrégények harmóniáját.

Vannak jó és rosszindulatú, erköl-csös és bomlott erkölcsű, higgadt és vér-mes, csüggedt és bizakodó, ostoba és erőslelkű, gyermek, kamasz, leány és asszony, melyek a természet és az idő közösségével, az évvel, mint az emberi-ség hatalmas ritmus egységével nyerne-k kifejező egyöntetűséget. És mégis mily egyformák mind. Egyformák egyben: nyak-asok, fejesek, bizalmatlanok az ur és a hatóságokkal szemben, mert ebben van a közösség nagy konzerváló ereje a bom-lasztó áramlatokkal szemben.

A naturalista regény nem más mint fotográfálás, mint az élet egymással öss-zhangban lévő, összefüggő jeleneteinek egy bizonyos rendszer gyűjtölcsején a tör-vény lemezeire történő vetítése. Az élet felől haladó sokezerlyi sugár mindegyi-kének kell, hogy nyoma legyen az elké-szült felvételen, de a felvett törvényben más minden élesebb és összefoglalóbb, mint a természetben az összeolvadni haj-lamos univerzumban.

Valóban Szabó Dezső és Móricz Zsigmond alakjait vulgáris ésszel nehéz megérteni, mert sokszor ezek a köznapin messze túlemelkednek, de éppen a „gro-teszk”-ségükben rejlik eredeti értékük s

Uj otthonunk.

Az „Otthon” fogalma a társadalom egyik legnemesebb ideálja volt mindig. Ezt kedvessé, meleggé és meghitté tenni, szegénynek-gazdagnak egyaránt vágya, hisz ebben töltjük életünk javát. Az otthon szeretete egyben a legkifejezőbb fokmérője egy ország erkölcsi magasságának, mert az otthon családot is jelent, mely tudvalévőleg a nemzet legerősebb fundamentuma.

Az újvilág ultramodernei klinikán születnek, vendéglőkben étkeznek, felhőkarcos szállodákban laknak és kórházi ágyban halnak meg. Még csontjaiknak sincs nyugodalmas otthonuk, azokat krematóriumokban pörkölik meg. A szovjeteknél is lerombolták az otthont, kollektív farmjaik falansztereibe szorítva, mint szánandó barmok tengetik sanyaru életüket. Nem csoda, hogy megértő otthon hiányában az individualizmus és a kollektívizmus karmai közt vergődő népek családi élete is haldoklik; a materializmus nem ismer erkölcsöt, ott csak banditák és terrorlegények véres mentalitása dominál, szívükben nincs szeretet, mert azt az otthon édes tüze nem melegíti.

De nálunk is az otthon körül fogalomzavar uralkodik és azt iparművészeti magánmuzeummá tévesztik össze, melybe összehordanak minden drágaságot és mégis fogyatékos és szegényes marad. Az otthon lágy melegét nem lehet süppedő perzsákkal védeni, sugárzó fényét nem az elektromos csillárok ontják, barátságos hátterét nem a selyem tapétás falak aranykeretes festményei teszik lakállyá; ezek csupán élettelen szép külsőségek, de komoly tartalmat nem jelentenek. Mégis sokaknak ez az egyetlen életcéljuk és ebben merül ki művészi hajlamuk is. Persze idővel családostan állapítják meg, hogy a „Dekorativ Kunst” legújabb pazar sablonjai ellenére is, otthonuk merőben barátságtalan, hideg és banális üres; hiányzik belőle a lélek éltető derűje, az igazi boldogság, mit nem lehet tárlatokon látni és nem lehet semmiféle pénzen megvásárolni, ezt kizárólag az Isten adja azoknak, kik azt alázatos szívvel imádkozva kérik.

A bennsőséges igazi otthon lényege tehát nem az előkelő milieú, hanem egyedül a boldogság, mely azonban állandósulva csakis a kiegyensúlyozott lélek harmóniájából fakadhat és csakis az Istenből táplálkozhat. A legmondosabban ápolott otthon is sivár, ha szobáit nem járja át lakóinak Isten szeretete, mely a legszegényebb kis kunyhót is királyi palotává varázsol és a boldogság csodás levegőjével felíti meg hajlékunkat.

Ez az éltető levegő dus áradozása azonban egy másik otthonból ered és innen terjedve öntlik minden egyéni otthonba, műhelybe, irodába, társada-

lomba és szívünk rejtekébe. Ez az a hely, hol a buzgó lélek otthonosabban érzi magát, mint a szülői házban; ez az istenháza, melyben teremő jó Atyánk lakik. A katolikus hívőknél az istenháza nemcsak egy tágas termet jelent, de legszigorubb értelemben vett Isten házat, hol a Mindenható a legméltóságosabb Oltárszentségben valósággal is jelen van. Ez a mi igazi közös otthonunk, hol mennyei édes jó Atyánk mindenkor szeretettel vár és szívére ölel.

A salgótarjáni katolikusok régi otthona, — az ősi templom — a hívek egyre növekvő hatalmas tömegét már nem tudta befogadni, új otthonra volt égető szükség és az északi hívek lelkét gondozó ferences Atyák hajléka építésével kapcsolatban ideiglenes kápolnát létesítettek abban a reményben, hogy jobb idők elkövetkezével hatalmas és díszes templommal kicseréljék.

Érthető tehát városunk északi katolikusainak nagy öröme, midőn régi szent vágyuk annyi küzdelem és nehézség után végre testet öltött és új otthonuk építése befejeződött. Az imádságos álmok valóra váltak, egyedül az Istenben bizók alázatos könyörgései nem voltak hiábavalók, új szent otthonunk kapui kitárva várnak és belsejéből az élő vizek forrása árad a szomszédos lelkékbe, a családi otthonok falai felé.

A kolostor-kápolna helységeiben még lázas munka folyik, utolsó simításokat végzik a szorgos kezek. Sietnek, hogy vasárnapra minden kész legyen, mert ekkor lesz a kápolna és zárda régvárt ünnepélyes felszentelése, mit az Egyházfőhatóságunk felkérésére a ferences egyik ragyogó büszkesége P. Zadravecz István felszentelt püspök, a nemzeti ujjáébredés megindító nagy apostola fog végezni. A lángelkű püspök fogadtatásának és a felszentelési ünnepség programját lapunk más helyén már közöltük és a ferences plébániánk külön falragaszokon és meghívók útján ismertette részleteit, itt csupán azt jegyezzük meg, hogy az ünnepség olyan nagyszabásúnak ígérkezik, mely arányával dokumentálni fogja a városunk és vidékünk vallás-erkölcsi életének e magasfokú fordulópontját.

De ez a szent épület egyben bizonyítja az is, hogy Salgótarján lelkileg is emelkedni akar, hogy lakóinak otthonában ott leng az istentisztelet áldott szellege, hogy ezek ezve hűségesen kórtart és sóvárogva vágyódik a jószágos Mindenható után, ki új otthonunkban vasárnap beköltözve, innen hív mindenkit: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradtak és terhelve vagytok és én megennyitelek titeket!”

Két szoba konyhás ház gyümölcsöskerttel olcsó áron eladó. Bővebbet Pécskő-utca 27. szám alatt Seidner Ignácnál.

Megalakult a Salgótarjáni Balassa Bálint Irodalmi és Művészeti Társaság.

Hivatalosan még nem, de már számot adhatunk arról az örvendetes mozgalmról, amelyet városunk minden olvasni szerető, irodalomért, művészetért lelkesedni tudó polgára részéről érdeklődő tetszés kísér.

Még a nyár elején, néhány lelkes irodalombarát komoly megfontolás alá vetve azt a minduntalan feltörő kívánságot, hogy más városok nemes példájára, Salgótarjánban is alakuljon meg egy irodalmi társaság, melynek hivatása lenne a város szellemi irányítása, szellemi erőinek termékenyítő egyesítése és a nemzeti kultúrának szolgálása.

Minthogy térbelileg, de főleg anyagilag el vagyunk zárva a főváros kulturális lehetőségeitől, az egyesület legelső ténykedése az volna, hogy ezt a kulturhiányt felolvasások, malinék, előadások keretében az érdeklődő hallgatóságnak anyagi megterhelésük nélkül, pótolni tudja. Az egyesület már alakulóban van. Izzik a lelkes munka, serényen buzgólkodik az alakulók kis csapata. Gazdag, emelkedett és egyben szórakoztató programjukkal már a téli hónapokban függöny elé akarnak lépni.

Beszéltünk a kis társaság egyik közismerten lelkes irodalmár tagjával, aki a következőkben tájékoztatott bennünket:

— A társaság tényleg alakulóban van, precízebben meg is alakult. A kezdeti nehézségeit hengerelgeti, építi fundamentumát: alapszabályait szerkeszti és programjait tervezi meg. Nagy és nem csekély célkitűzések vannak, s ha ténykedését a már is minden oldalról megnyilvánuló érdeklődés továbbra is így fogja kísérni, ilyen páratlan és önzetlen szeretettel szolgálják céljait, akkor dus eredményekben fog kiterjedélyesedni a most még gyenge csemete. Buzdítás, pártfogás és szeretet kíséri munkánkat osztály, felekezet és világméretű különbség nélkül. Az egyesület távol tartja magát minden politikumtól, demokratikus szellem hatja át, egyetlen uton akar haladni: közös országúton a magyar nyelv irodalmának és művészetének.

Arra a kérdésünkre, mi lesz társaság címe és kik a vezérei, így felel:

— Az egyesülés neve, tudomásom szerint: A salgótarjáni Balassa Bálint Irodalmi és Művészeti Társaság. Balassa Bálintról, vármegyénk nagynevű fiáról, a nagy magyar költőnknek kapja nevét. Nevében kegyelettel őrizzük emlékét. Vezérei pedig magának és nem is lesznek, csak katonái. A toborzásnál is csak egy tényező jöhet számításba: a lelkesedés, az irodalom iránti, a szépeért való igaz, önzetlen lelkesedés.

A Salgótarjáni Balassa Irodalmi Társaság megalakult. Lapunk megértő szeretettel kíséri ténykedését. Köhéjában forrjon a munka, lankadatlan erővel, töretlen hittel. Sok szerepsét kívánunk!

AZ ÚJ LAKIHÉGYI
NAGYADÓT
Standard
rádió építő
SUPER 33
SUPER REX
KÉSZÜLÉKEN - UGY - KÉSZÜLTEN
HOGY - A NAGY - ADÓ - MEGINDULÁSA
UTÁN - IS
ZAVARTALAN VÉTELT
BIZTOSÍTANAK

Hírek és különféle

Jótekönykodás. Légrády Béla karacsberényi nagybirtokos gazd. lotonácsos az előző évekhez hasonlóan 100 luvár tűziját ajánlott fel városunk szegényei részére. A nagylelkű adomány sok didergő gyermek és felnőttnek halálát és áldását fogja a jótekönykodó földesurra és családjára esdeni. Megértő, meleg szívvel még a mai nehéz viszonyok között is le lehetne törölni az éhség és hideg által kisajított könnyeket.

Hirtelen halál. Kindl Vince 67 éves bányaaltsízt f. hó 15-én este, midőn a bányakaszinóban megtartott zenekari próbáról hazafelé tartott, rosszul lett. Egy-két ismerőse részesítette első segélyben, majd hazavezették, ahol újabb roszszullét fogta el s éjfélt után 2 óraker meghalt. A szorgalmas hivatalnokot és társulati zenészt, aki már szegényes nyugdíjából élt, mindenki szegény és temetésén is nagy részvétel nyilvánult meg. — **Tihanyi Sándor** fényképész, hadirokkant 16-án agyvérzés következtében 46 éves korában meghalt. Harctéri beleségeinek tokozatos súlyosbodása miatt érte el a halál, mely feleségét és kis fiát döntötte gyászba és bizonytalanságba. Temetése f. hó 18-án d. u. 4 óraker volt, az ipartestület, hadirokkantok küldöttségének és nagyszámú gyászoló közönségnek részvételével.

I. Rákóczi György erdélyi fejedelm köré gyűjti emlékezésre nov 20-án a protestánsokat az evangélikus templom, amikor is d. u. 5 óraker Szabó Dezső református lelkész tart emléktárszédet a nagy fejedelemtől.

ha majd az elmúlt néhány esztendő történelmi távlatából visszatérünk a betűk nyomán megelevenednek előttünk és ismerősekké válnak a ma beteg bódulatában, csínált mámorában oly idegeneknek, képteleneknek tartott, az emberi közösségből kitaszított; rángatózó kifinomodott végtágu alakok melyeket e két író dobott ki az embertenger szörnyetegekkel teli tükös rejtekéből.

A magyar irodalom kivételes helyzeténél fogva, szemben a többi képzőművészetekkel mindig a nacionalista törekvések legjelentősebb tényezője volt. A múlt század végével a demokrácia illúziók romantikus utvesztőiben vergődő, eltévedt irodalmunk kénytelen volt helyt adni a marcáns egyéni színeződésű erőteljes műveknek a most is élő egyéniség elkesztett „konstruktív” és alkalmazkodni tudásuk által kivételes helyzetbe jutott írónkkal szemben, mert az idők folyamán ezek műveiről lekopott az aranyozás és előtűnt a gipszfigurák fehérsége.

A nemzeti felfogás külön szín, külön érték a művészetben, mely valamely titkos zamatot ad, akár a tokaji talaj az aranyló magyar asszunak, amely az általános értéken túlmélt és ez a folyamat valamely rejtelmes öntudatlan erő. Nem hiába mondta már Kant, hogy „a lángész öntudatlanul mint a természet alkot; működésében van önkénytelenség közvetlenség; amit ihletnek mondanak, ami nem más mint az öntudatlanul lélekben alakulónak a tudatba jutása.”

1) Kant J. Az ítéletező kritikája.

A nemzeti felfogás öntudatra jutása a legfőbb tényező egy nemzet történelmében és a fejlődés korszakával létrejött ily törekvéseknek nem szabad és nem is vethetünk gátat a világ egy mindenséget mindent magával ragadó árával szemben, mert mint már Herakleitos is mondta „az egy és a minden nincsen örök nyugalomban, hanem szakadatlanul átmenet a nemlétből a léthe, örökös fejlődés a csirákban a valóságokba.”

Ha az objektív szemlélődés lencsén keresztül szemlélődve értékelünk valamely irodalmi művet, úgy az író és annak egyéni életét ki kell kapcsolnunk, mint a jelen esetben is. Nem azért jegyzem meg ezt mintha Szabó Dezső magánélete tetsző benyomást gyakorolna rám, hanem a kritika jogai és kötelessége érdekében, mely szerint annak soha sem szabad túllépnie a jóhiszeműség határait.

Se szeri-se száma azoknak az irodalmi és művész nagyságoknak — Ovidius Nasostól, Leonardó da Vincin és Byronon keresztül Szabó Dezsőig — akik a sors és főleg saját kompenzációs alkatuk kényszerítő hatása alatt az önkénytelen vagy akár az önkényes száműzetésbe küldettek, illetve menekültek. De senki sem tagadhatja meg Ovidius nagyszerű stílus-érzékét, Leonardó univerzális nagyságát, Byron kiváló líráját és senki sem kutatja D'Annunzio kalandos életét Galiciától a Granadai hercegségig, valamint Blasco Ibanez, — ki előbb vérbeli spanyol lírikus később forradalmi és antiklerikális végül nemzetellenes lett — műveiben az

alkotó magánéletét és Schakespeare szonettjeiben is csak elvont pszichológiai kutatások keresik a homoszexuális életmegtényilvánulás nyomait mint az irodalom relatív függvényét.

„A tuláradt folyam nem ment az iszapból”.

Minden értékes ember erősen fokozott idegéletet él mivel tulérzékeny (hypersensibil) agy-idegrendszerrel rendelkezik. A Manegánféle felosztásba besorozok ily felsőbbrendű degeneráltak (degeneré supérieur) természetesen eleve nebb politikai életet is élnek, mely többnyire a forradalmi eszmék határán mozog, hogy erről világosabb, tisztább képet nyerjünk utalással kell nem Weininger Jaspers, Moreau de Tours, Kretschmer, Jendrassik Moravcsik, Ferenczy a génuszról irt értekezéseikre és műveikre.

Talán közelebb jutnánk a paraszt életének és az ezt tárgyaló irodalmi alkotások megismeréséhez, ha bizonyos rendszer szerint pszichikai jellegű vizsgálat tárgyává tennénk, melyre kiválóan volna alkalmazható az egységes alkatrendszer teóriája — mely ugyan az ideg és elmeegógyászok ideológiájához tartozik — és ezen rendszerező munka után eljuthatnánk a felosztáshoz (eunuchoid, astheniás, atletoid, pikpikus), mely által elérnénk, hogy „a megvizsgáltat a tipikus alkatcsoportok valamelyikébe sorozhassuk be és egyben azt is, hogy az ilyen egyén testi és lelki multjára és jövőjére

következtetéseket vonhassunk le,” mert Pythagoras szerint „a mindenség lényege összhang és a számviszonyokban is kifejezhető egység és rend.”

Gr. Klebelsberg Kunó, nemrég elhunyt volt kultuszminiszterünk szabatos meghatározása szerint „magyarnak kell tekintenünk ebben az országban mindenkit, aki velünk érzesben, lelkiségben és nyelvben teljesen és fentartás nélkül összeolvad”.

Ebből következőleg meg kell említenem, hogy a különböző nyelvekkel, különböző színezetű árnyalatu és irányú gondolkodással járnak. Speciálisan a magyar nyelv, eltérőleg a többi európai nyelvtől, oly különleges kifejező képességgel, kifejező erővel bír, hogy emiatt erősen eltérő a magyar észjárás és gondolat kifejezés, amiért is Szabó Dezső megtanulhat ugyan románul, írhat regényt román nyelven, de gondolatvilága és kifejezése kitörülhetetlenül magán viseli a magyar nemzeti jelleg nemesi pecsétjét.

Szabó Dezső és Móricz Zsigmond írói munkássága nem más mint kőbontás, szikéjük alatt felnyílik a tályog és élénk társul a kór okozója s ezt nehéz szívvel sokszor nem is ismerjük el hiába hirdette Széchényi, a legnagyobb magyar az önmegismerés szükségességét, éppen az ilyen tanácsot nem szeretik, de különösen figyelmen kívül hagyják a lendület és szenvedély korszakában.

Sztareczky István

1) Dr. Fülöp J. Az egységes alkatrendszer 1932.

2) Néptanítók Lapja 61. évf. Magy. neonacionalizmus

1) Arany összes munkái XII. kötet.

Kormányzónk névnapja
alkalmából december hó 4-én a TESZ. salgótarjáni kerülete délelőtti 11 órakor matinét rendez. Részletes programmal jövő számunkban közlünk.

Elköltözés. A változott viszonyok arra kényszerítettek, hogy Budapestre költözzünk s miután időnk nem maradt, hogy barátainktól és kedves ismerőseinktől személyesen vegyünk búcsút, engedjék meg, hogy ez utón tegyük ezt. Kérjük őket, tartsanak meg bennünket jó emlékezetükben. Kilczor Béla és neje. — Egyben itt közlöm, hogy építési irodámat Salgótarjánban a jövőben is fentartom, mellyel jövő évi február-hó 1-én a Liget-utca 3. szám alá költözöm.

Kilczor Béla
építésmester, építési vállalkozó.

Slaughta Margit előadása. A Szent Erzsébet Róm. Kath. Nőegylet vendésként, Szent Erzsébetnek a tisztelőre ünnepi díszgyűlést tart november 24-én d. u. fél 6 órakor a Kath. Könyvtárban. A nőegylet vezetőségének az ünnepi gyűlés előadójaul sikerült megnyernie Slaughta Margit nővér, volt országgyűlési képviselőt, a szociális kérdésnek egyik legkiválóbb harcosát. Az előadása nemcsak a Szent Erzsébet Nőegyletnek, hanem az egész Salgótarjánnak ünnepi eseménye lesz. A díszgyűlés műsora a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Slaughta Margit előadása. 3. Zene. 4. Semetkayné Schwanda Margit előadása: Szent Erzsébet kortársai: Assisi Szent Ferenc. 5. Költömenyek: Assisi Szent Ferenc: Naphimnusz. Szavalja Ruzsnyák M. László. 6. Zárószó. — A díszgyűlés után kiváló vendégének tisztelőre a Nőegylet közös vacsorát rendez a Kath. Könyvtárban fél 8 órai kezdettel.

Meghívó. Az Országos Stefánia Szövetség salgótarjáni fiókinfuzetei 1932. évi november hó 28-án délután 5 órakor a városi tanácstermében évi rendes közgyűlést tartanak, melyre a tagokat ez utón meghívom. Dr. Förster Kálmán s. k. elnök.

Az evangélikus egyetemes egyház az elmúlt héten tartotta ezévi közgyűlését és ülésezését Budapesten. Ennek keretében az Országos Lelkészségi közgyűlést Dr. Csengődy Lajos által tartott áhítat vezette be. Városunkból kiküldetésben voltak az egyetemes közgyűlésre Fabinyi Henrik és Zelenka Ottó egyházfelügyelők. Schreiner Jenő és Veres Zoltán presbiterek és a lelkesek.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó ferjem elhunytával részvételükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet. Özy. Kálmán Vincéné és családja.

Meghívó. Nagyatádi Szabó István néhai kisgazda-földművelésügyi miniszter szobrát vasárnap folyó hó 20-án leplezik le Budapesten. Szerzte e hazában emlékének áldoznak e napon. Városunkban is meggyújtjuk a megemlékezés látkyját a Róm. Kath. Ölv. Kör nagytermében vasárnap d. e. 11 órakor ünnepséget tartunk. Felkérjük városunk t. közönségét, hogy ezen ünnepségen minél nagyobb számban megjelenni szíves legyen.

A Bocskay-emléknapon áhítatos közönség gyűlt össze az evangélikus templomban, amelyet imával Sztrókay Dániel vezetett be, majd Verlich Antal hegedűjátékát kísérte orgonán Kovács Géza nagy hatást kelte. Wolf Terike kedves énekeszólója után Dr. Csengődy Lajos tartott emlékbeszédet. Hegedűszó és ima után a Térj magadhoz drága fiam fejezte be az ünnepséget.

Az Acélgári Olvasó Egylet december hó 3-án rendezte az árvák és szegény gyermekek javára szokásos műkedvelő előadást. Ez alkalommal Bónyi Adorján 3 felvonásos vígjátéka az „Egy kis senki” kerül színpadra, amelynek próbái már serényen folynak, mivel a jó hírű acélgári műkedvelőgárda eddigi sikeres teljesítményeit ezúttal is igazolni akarja.

A MANSZ keddi második népművészeti előadásán Erdély szíve-lelke szállt közénk, Kalotaszeg szép ornamentikájú írásos munkái, Torockó és a székelyföld gazdaghimzésű kincsei. Csipkay Imréné erdélyi szíven, az ő tartalmas felolvasásán keresztül ismerkedtünk meg távoli, elszakított testvéreink házával, ruházatával, szokásaival. Szavait kézimunka és használati tárgyakból izlésesen összeállított szép kiállítás illusztrálta, — az előadó buzgalmából és a szép holmit becsülő magyar asszonyok szívesességéből összegyűlt kiállítási anyag között kedvesen mosolyogtak a magyarnép legkedvesebb cserepes virágai, hirdelve azt, amit a szép előadás tartalmából is leginkább átérzünk: hogy összetartozunk, hogy testvérek vagyunk s hogy azt a népet, mely ennyire rokonunk a szépség szeretetében, nem, nem szakíthatja el tőlünk soha senki!

A salgótarjáni „Mansz” gyászja. A városi tanácstermében f. hó 15-én tartott erdélyi népművészeti előadásán résztvevő „Mansz” tagok és vendégek fájdalommal értesültek ö. v. Hochholzer Ernőné a salgótarjáni „Mansz” megteremtőjének és első elnökének váratlan haláláról. A népes előadás hallgató-sága mély megilletődéssel néma felállással áldozott a szerető szívű, jóságos lelkű első elnöknek áldott emlékének. A salgótarjáni „Mansz” később kapta meg Budapestről a gyászhirot, a temetésen nem képviseltette magát, elhatározta, hogy a mindenki által nagyrabecsült Hochholzer Ernőné lelküdvéért szentmise áldozatot szolgáltat a közönség megváltásáért, mely összegből, a fennmaradó pénzt pedig a „Mansz” menházi népkönyvtára javára juttatja. Ennél bensőségesebben, méltóbban a salgótarjáni „Mansz” nem áldozhatott volna nemes életét csak emberbaráti, áldozatos munkában eltöltő első elnök kegyeletos emlékének.

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége salgótarjáni osztálya a november hó 15-én megindult ingyenes népkönyvtár akcióra hálás szívvel nyugtatja az alábbi sorrendben érkezett nemes adományokat: Alpár Gyula, Barsó-vitz Gyula, Berta László 2—2 P. Niederland Gyula, dr. Holics Endre, Tóth Gyula 10—10 P. Pleschinger Gyula, Balster Henrik és Tivadar, Herczeg Éde, Friedmann Testvérek 5—5 P. Öszvöld Győző, Millitz János, Kotoes István, Nagy Sándor Zagyvapálfalva 1—1 P. Gábor Antal, dr. Kovács József 15—15 P. Juraskó Elek 150 P. P. Bobosny Győző. M. Kár. Erdőhivatal. vitéz Jónás Ödönne, Úrszót József 3—3 P. Postahivatal Salgótarján 8:70 P. Salgótarjáni polgári iskola tanári kara 7:70 P. Zárlatérdmény, november hó 16-án 125:40 P. Az elszámolást „A Munka” jövő számában folytatni fogjuk.

Nagyatádi Szabó István szobra ott áll már a parlament mellett a legdíszesebb parkban, Kossuth Lajos s. idős. Andrassy Gyula szobra közelében. A tervek szerint itt állítják fel a vértanú halált Tisza István szobrát is. A nagy kisgazdavezér alakja azonban, nemcsak érebbentve kapott méltó emléket, mert az ő hivatott nagyságát hirdeti az a hatalmas mű is, melyet dr. Bodrogközy Zoltán írt a MAGYAR AGRÁRMŰ-GALMAK TÖRTÉNETÉ cím alatt, szokról az alulról megindított gazdasági, szociális, társadalmi, kulturális és politikai vonatkozású mozgalmakról, amelyek Nagyatádi Szabó István fellépése után az ő terfoglalásában nyertek alkotmányos irányt közéleti színyt s már-már hatalmát. Dr. Bodrogközy Zoltán könyve drámai erővel tárja elénk a magyar parasztság, földmunkásnép és legfőképp a kisgazdátársadalom sorsát a jobbagyság felszabadításától Nagyatádi Szabó István haláláig, amely nyolc évtized főhősevé éppen Nagyatádi Szabó Istvánt tette meg a szerző. A könyv rendkívüli aktualitásánál, objektív, örökbecsű megállapításainál fogva nem hiányozhat egyetlen nyilvános, vagy magánkönyvtárból sem, de nem nélkülözheti senki, aki a közélet ügyei iránt érdeklődést tanúsít s az építő demokrácia eszmekörében az alsóbb néposztályok felemelésének nemzementő fontosságát vallja s szolgálni kívánja. A mű első kiadását rövid idő alatt szétkapkodták, de most Nagyatádi Szabó István szobrának leleplezésével kapcsolatban ismét kapható, példányonként 1250 pengőért. Beszerezhető lapunk után, vagy közvetlenül a szerzőnél, Budapest, I. Budaörsi-ut 18.

Ha nem akar elkészni használaton CORTRÉBERT

precíziós zsebórát!
Világ márká!
Magyarországi vezérképviselő „Kronosz,”

Helyi bizományi lerakat:

KESZLER A. órás és ékszerész

SALGÓTARJÁN. RÉGIPOSTA-UTCA 5.

Minden e szakmába
vágó munkát
elvállalok.

Óra és ékszer kereskedelmi r. t.
Budapest, Eskü-ut 4.
M. kir. csendőrszolgálati
órák, briliáns gyűrűk és fűgők.

dus raktár minden
szakmába vágó
cikkeken!

Veszek tört aranyat napi áron.
Részletfizetési
kedvezmény.

Meghívó. A Ferences zárda-plébániának és kápolnának 1932. évi november hó 20-án tartandó felszentelési ünnepélyére mély tisztelettel meghívja a Salgótarjáni Északi Róm. Kath. Egyházközség Vezetősége. Az ünnepély sorrendje: November 19-én este negyed 6 órakor: A plébánia határában (Ménház-Vaskapu utca) felállított diadalkapunál föltisztelendő P. Zadravecz püspök Önnagyméltósága ünnepélyes fogadtatása, ahol Salgótarján megyei város nevében Dr. Förster Kálmán polgármester; az északi róm. kath. egyházközség nevében pedig Horváth Károly főmérnök üdvözlő a magyar feltámadás e lánglelkű apostolát. Üdvözlés után a Püspök lampionos köröndön közt az acélgári vendégszállóba indul. November 20-án reggel 9 órakor: Az ideiglenes kápolna és zárda-plébánia felszentelése. A felszentelési szertartást végzi, szentbeszédet mond és főpapi nagymisést celebrál: P. Zadravecz István domoniosopolitáni püspök. A felszentelés után a Püspök a tisztelgő küldöttségeket fogadja a zárda nagytermében. Délben 1 órakor: Az Acélgári Tiszti Kaszinó dísztermében ünnepi közönség. Délután 4 órakor: Ünnepélyes litánia a zárda kápolnájában. Az egyházközség vezetősége szeretettel felkéri ez uton is városunk lakosságát, hogy házaikban ez alkalommal fellebörgözzék a november 19-én este tartandó fogadtatáson minél nagyobb számban résztvegyenek és az ünnepet két szélén elhelyezkedve üdvözlő németünk e nagy fiát.

Kérelem. Már is jelentkező főre-értések elkövetése végett a ferences plébánia ez uton is megegyezően közli, hogy felszentelési ünnepségeire mindenkit szeretettel és szívesen lát. A meghívás előszóval, lakásgazsokon és lapunk multi és e heli számában közzétettelet, külön meghívók helybeli magánszemélyek részére nem adtak ki, azok csak a helybeli hatóságok, egyesületek, vállalatok stb. vezetőségeinek és vidékieknek küldet-tek el.

Városi közgyűlés volt f. hó 17-én d. u. az alábbi tárgysorozattal: Hollesch Mihály és Lauder Lőrinc elhalálozásáról emlékezik meg a polgármesteri jelentés, melyet állva hallgatott meg a közgyűlés. — A forg. a külön alaptól juttatott 25.000 P. segélyért dr. Sztranyavszky Sándor képviselőnk, ny. államtitkárnak és dr. Soldos Béla főispánnak hálás köszönetet mond a képviselőtestület. 2) Legtöbb adót fizető képviselőtestületi tagok névjegyzékének összeállítása 1933. évre: dr. Tobola Nándor, dr. Winter Simon, Róth Flóris, Horváth Lajos, Ruttkay Sándor, Fabinyi Henrik, Szilárdy István, Deutsch Henrik, Kilczor Béla, Tóth Gyula, Szauer Andor, dr. Bellák Gyula, Vetholszky István, Klubeck Pál, Krajcsócs Gyula, Bérczy Sándor, Pántyik Árpád, Wetzler Miksa, Hoffmann Emil, Hochhauser Károly, Friedmann Lipót, Kainer Mór, Köhn Lipót, Feuerstein Adolf, Jankovits József, Holcer Gyula, Kluka Pál, ö. v. Horovitz Bernátné, Veres Zoltán, dr. Szalvendi Ödön. — 3) Salgótarján megyei város 1932. évi pótköltségvetése és a városfejlesztési alap maradványának felhasználása. 4) A munkanélküliek foglalkoztatásának biztosítása érdekében a Karancs-utca szabályozási tervének módosítása, az utca rendezése, csatornázása és burkolása. 5) A munkanélküliek foglalkoztatásának biztosítása érdekében az Erzsébeti és Pécskő-utca végleges rendezése, a Kassai-sor ipartestület és Karancs utca közti szakaszának Régi Posta-

Nehéz székelésben szenvedők, akiknek az agyvérteződés, a fejfájás és szívdobogás, az emésztési zavarok és különösen a végbélbajok teszik az életet nehézre, igyanak reggel és este egyegy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a Ferenc József viz műtétek előtti és utáni időszakokban is nagyértékű hashajtónak bizonyul. A Ferenc József keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

utca, a Fiumei-utca és a róm. kath. templom melletti utnak szabályozása, csatornázása és burkolása, a Ménház utcából a temetőbe vezető ut kiépítése és egyes helyeken járda létesítése. 6) Kretscher örkösök kérelme Szent Ferenc-telep szabályozási tervének módosítása iránt. 7) Az Egészségház építésére vállalkozó Mester és Kiss cég biztosítékának felhasználása és kiegészítése, valamint késedelmi kötbér megállapítása tárgyában határozathozatal. 8) Erzsébeti és Karancs-utca közötti vasúti gyalogaluljáró létesítése. 9) Díjtalan gyakornoki állások szervezése. 10) Salgótarján megyei város képviselőtestületének kérelme a külföldi kölcsönök kamatlábának leszállítása iránt. 11) Salgótarján megyei város képviselőtestületének kérelme a lakásépítési kölcsönök kamatlábának leszállítása iránt. 12) Salgótarján megyei város képviselőtestületének kérelme az Egészségház építésére felvett 50.000 pengő kölcsön kamatterhének csökkentése iránt. 13) A városi kislakások vételárhátráléka utáni kamatterhé csökkentése. 14) Bodó János tanácsnokot kérelmére dec. 1-ével nyugdíjazták. 15) Eltes Kamill és Papp Albertnek a fogyasztási adó bírságok terhére 1925. évben kifizetett összegek elszámolása. 16) Az iparostanonciskola felügyelőbizottságában megválasztott bizottsági tagság betöltése. Tarnay Kálmán főmérnököt választották be. 17) Nékám István l. s. aljegyző kérelme Láb kölcsöne elsőhelyű bekebelezésének engedélyezése iránt. 18) A szegénységi bizonyítványok kiállítása céljából a közönséges napszámber összegének megállapítása. 3:20 P. napibér a határ. 19) Honosítási és illetékesi ügyek.

Az Evangélikus Leányegylet nov. 20-án d. e. 11. ó. testületileg járul az Ur szentvacsorájához, melyről tagjait ezúton is értesíti.

Leszállították a hadikölcsönök után 4 évvel ezelőtti megállapított segélyek összegét. A gazdasági helyzet katasztrofális romlásával a segélyek összegének felemelésével kellene egy kissé felhívítani a gazdasági élet vérkeringését. Fizetésektelen adózók, súlyos betegek, keresetképtelen öregek kínálgatják különféle enyhe feltételek mellett a kincstárnak visszaváltásra költségeiket. Valami módon meg kell oldani ennek lehetőségét, mert — bár nem egész erkölcsös módon, — az állam temérdek becsületbeli kötelezettségtől megszabadulna, viszont sok beteg, öreg és munkaképtelen emberen a mai sivár helyzetben segitene és talán átsegítené őket egy jobb gazdasági világba, amely ha sokáig késik az anyagiaknál is súlyosabb morális katasztrófákat idézhet elő. Nagy szükség van ebben az országban az „erős kéz”-re, amely úgy érezzük az új kormányelnök-nél nem hiányzik.

Számos női bajnál a természetes „Ferenc József” keserűviz használatát végtelen nagy megkönnyebbülést szerez.

Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta „**Ferenc József**” keserűviz, naponként többször bevéve, hatékony segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a **Ferenc József** viz alhasi megbetegedések esetében gyorsan és mindig enyhén hat. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Elűtött a tolatóvonat egy kerekpárost. Mult hó 31-én éjjel tájban a zagyvapálfalvai vasútállomáson tolató tehervonat — eddig még ismeretlen körülmények között — elűtötte a kerékpáron haladó Lajtos János 23 éves móraderescei munkást. A mozdony Lajtos ballábát bokájában lemészette és kerekpárját teljesen összetörte. A súlyosan sérült Lajtos gyógykezelése végett a salgótarjáni bányakórházba szállították. A baleset körülményeinek tisztázása végett nyomozás indult.

Csecsemő csontok Nemti határában. Folyó hó 1-én Nemti határában az egyik gödörben, égszinkék női selyemnadrágon 4—5 hónapos csecsemőnek 4 darab koponyacsontját és 2 darab kar- vagy lábszontját találták. A húsreszek teljesen hiányoztak a csontokról. A bűncselekményt sejtető lelet ügyében a csendőrség nyomozást indított.

A salgótarjáni kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

2914—1932 tk. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat

Salgótarjáni Izraelita Betegápolási és Temetkezési Egylet végrehajtónak Kulik János végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 529 P tőkekövetelés és járuléki behajtása végett a salgótarjáni kir. járásbírói területén levő, Salgótarján m. városban fekvő, s a salgótarjáni 338 számú tjkvben A. 1. 2 sor. 1277—102/b hrzi szám alatt felvett ház, udvar és kert ingatlanból Kulik János B. 9 alatti illetőségére még pedig az arra B. 4 alatt a Salgótarjáni Községhatárban r.-t. javára bekebelezett közséjé és C. 6 alatt örv. Kulik Jánosé szül. Huszár Erzsébet javára bekebelezett özevgyi hasznélvezeti jog fenntartásával 2337 P kikiáltási árban azután az ugyanezen tjkvben foglalt ugyanezen ingatlanból Kulik János B. 27. alatti illetőségére, még pedig a B. 4. alatt bekebelezett özevgyi hasznélvezeti jog fenntartásával 1500 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1932. december hó 7 napján délelőtti 10 órakor telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében Vaskapu-utca 1. 4 ajtó foglalt meg.

Az árverelni szándékozók kötelesek bántépénzü a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881:IX. t.c. 42 §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kikiáltótnál letenni, hogy a bántépénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kikiáltótnak átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881:IX. t.c. 147., 150., 170. §§; 1908:IX. t.c. 21. §.).

Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígértet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bántépénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908:IX. t.c. 21. §.).

Salgótarján, 1932 évi július hó 22 napján.
Zelenka Ottó s. k. kir. jb. elnök.
A kiadmány hitelűl: Csomor kir. tkvvezető.

Kiadó a Kassai-sor 10 szám alatt egy szoba, konyha, előszoba, speizből álló teljesen száraz, modern, festett lakás, fűtőkamrával és mosókonyha használattal.

Egyszerű, de tiszta és izletes obédót adok 90 fillérért. Kivánatra házhoz szállítom. Érdeklődni lehet Forgács-utca 10. szám alatt.

Csecsemőhulla a kúthban. F. 9-én délután a 17—18 óra között Boios Lajosné bocsárlapújtói lakos az udvarán levő kútjából egy vánkossa pólyált 5 hónapos fiúcssecsemő hulláját huzta ki. Amint megállapítást nyert, a gyermek Barta Borbála, 22 éves, ottani lakosnak Mátyás nevű gyermeke volt. Az eddigi nyomozás szerint a gyermek az nap délután 16—17 óra között tűnt el anyja záratlan lakásából, annak távolléte alatt és került a kúthba. Az ügy tisztázása végett folyik a nyomozás.

Kézrekerült a bányáelemtár betörője. Az év augusztusában merész és nagystilű betörést követtek el, a bányáelemtár kárára. A rendőrkapitányság széleskörű — rádió körözés, csendőrsők, szomszédos rendőrségek stb. megkeresése — már-már holtpontra jutott, mikor is egy budapesti újsághír hozzásegítette rendőrségünket a rejtélyes eset megoldásához. A rendőrkapitányság kikiáltott detektívjei a pestvidéki ügyészség fogházában találták meg a betörés egyik tettesét. F. hó 5-én este Salgótar-

jánba hozták és 7-én reggel a kapitányság vezetőjéből és több rendőrségi tisztviselőből álló bizottság előtt a helyszínen rekonstruálták a betörés elkövetését. Ilyenformán a betörés ténybeli részletei felderültek. Az elfogott tettes Veincsik Antal 1914-ben a bánya alkalmazásában állott. Régi helyismerete alapján jött Salgótarjánba a betörés kész tervével. Gyakorlata is meg volt hozzá, hisz eddig 11 esztendő telt el fegyházban és börtönökben. Egyébként — mint állítja — kereskedelmi érettségivel rendelkezik. Társa még szökésben van. Orgazdák ismerték. 7-én éjjel visszavitték a pestvidéki ügyészség fogházába, ahol egyéb bűnei miatt vizsgálati fogságban van.

Műsoros estély Zagyvapálfalván. A Zagyvapálfalvai Sportegylet f. hó 6-án tartotta táncal egybekötött műsoros estélyét. Ezekben a nehéz gazdasági viszonyokban bizony nagyon szép volt a zagyvapálfalvai közönségtől, hogy pártolták a Zagyvapálfalvai Sportegyletet. De hiszen lehetett is pártolni, mikor oly szépen és kedvesen adták elő, igazán meglepő színészi rutinnal a Belvárosi színház idei slágerét: A kis senkit, melynek szereplői mind jó műkedvelői tehetséget produkáltak. Különösen jó volt Pleza Mariska a nagynéni szerepét nagy tehetséggel adta elő. Mely nem csak pálfalván, hanem még a Belvárosi Színházban is nagy sikert aratott volna. De azért ne feledkezzünk meg a „Kis senkiről” Schlesinger Mancikáról, aki igazán szép és kedves játékokat produkált. Markovich Györgyről meg nem is kell írni, mert emlékezzünk vissza a suszter inas szerepére, ott is jót nyújtott. Markovich tud alkalmazkodni bármilyen szerephez. Kiss Jenő mint öreg műkedvelő, igazán nagy sikerrel játszotta apai szerepét. A többi szereplők is nagyon jól és kedvesen játszottak, akiket itt felsorolunk. Demscher Boriska, Kaitán Irénke, Pál Gyula, Gubán János, Pap Irénke, Herik László, Gyurcsik János, Balogh Bözsike, Sándor Ferenc, Zommer Antal, Pulán Ilonka, Kaleszín Irénke, Kovalovszky Bözsike, Markovich Gusztáv, Ossik Géza, Schrenk Rudolf. A műsört reggelig tartó tánc követte. A tiszta bevételt a sportfelszerelésekre fordították.

Hogyan akarják pótolni a borfogyasztási adót. A borfogyasztási adó csökkentésének tervével kapcsolatosan a kormány állandóan tárgyal az önkormányzatok kárpótlásáról, Komoly gondot okoz a városok és községek mai finanszírozási helyzetében a tekintélyes adó-jövedelem pótlása. 1931-ben ugyanis a megyei városokban 3 millió pengő folyt be. A belügyminiszter a kieső bevételeket három forrásból akarta pótolni. Első sorban behozná a szikvizadót, amelynek tervét egy időben már elejtették, fel-emelnék az italmérési illetéket, de mindezen felül a pótdadó emelése is elkerülhetetlen. Hogy pedig itt aránytalan megterhelések ne történjenek, minden községben egyformán tíz százalékkal emelnék fel a pótdadót és a tízszázalékos többletet külön alapként kezelnék, amelyből a régi mértékben kapnának hozzájárulást a borfogyasztási adóbevételei hiányok pótlására a községek. Ez a terv előreláthatóan sok vitára fog még alkalmat adni.

Új rendelet a tűzrendészetről. A belügyminisztériumban már régebben dolgoznak az új, modern tűzrendészetre vonatkozó rendelkezéseken. A belügyminiszter a készülő új tűzrendészetre vonatkozó rendeletét már be is jelentette a vármegyék, városok törvényhatóságainak, akiket arra figyelmeztet, hogy a tűzrendészeti szabályrendelet módosítására vonatkozólag ne terjesszenek fel kérelmeket, mert rövid idő alatt az új rendelet teljesen elkészül, amelynek célja és rendeltetése lesz a hazai tűzrendészetet teljesen új és a kornak megfelelő alapokra fektetni.

Somoskőújfalu körjegyzőségtől.
1696/1932. szám.

Árverési hirdetmény.

Köztartozások fejében lefoglalt 33 drb. tehát, 11 drb. ló, 56 drb. sertés, 12 drb. kecske, 1 komplett használt szobabutor 1 drb. ágaskoci és egyéb ingóságok harmadik árverésen Salgótarjáni vásártéren 1932. évi november hó 21-én d. e. 11 órakor a leg többet ígérnek el fognak adni.

Somoskőújfalu, 1932. év nov. 12-én.

Előjáróság.

HIRDESSÜNK A Munka

politikai hetilapban.

1941—1932 vht. szám.

Árverési hirdetmény.

Dr. Leopold Elemér ügyvéd által képviselt Schell köölaj r. t. javára 883/23 P. tőke és több követelés és járuléki erejéig a starjáni kir. járásbíró 1931 évi 8934 sz. végzésével elrendelt kikiáltási végrehajtás folytán végrehajtás szenvedőtől 1932 évi május hó 19-én lefoglalt 2050 P. becsértékű ingóságokra a starjáni kir. járásbíró 3535—932 sz. végzésével az árverés elrendeltétén, annak az 1908. évi XLI. t.c. 20. §-a alapján az alább megnevezett s a foglalási jegyzőkönyvből ki nem tűnő más foglaltaték javára is az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük balasztó hatályú igénykereset folyamatba nincs, végrehajtást szenved. Lakásán üzletében Homokterenyén leendő megtartására határidőül 1932 évi december hó 9. nap délután 3 órája tűzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt gép, ponyva, cséplőgarnitúra s egyéb ingóságokat a leg többet ígérőnek készpénzfizetés ellenében, esetleg becsáron alul is — de a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabban nem — el fogom adni. Azon ingóságokra, amelyeknek a kikiáltási ára egyezer pengőnél felül van, az 5.610—931. M. E. számú rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kikiáltási ár egytizedrészét bántépénzü leteszik.

Dr. Láng Lajos ú. a. k. Nemzetközi Gépkereskedelmi r. t. jav. 3000 P. s. jár.

Salgótarján, 1932 évi október hó 27-én.

Török Gyula

kir. bir. végrehajtó.

A salgótarjáni kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

2784—1932 tk. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

A m. kir. államkincstár végrehajtónak Lengyel Pál tördösze és neje szül. Balogh Borbála végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 544/09 aranypengő köztartozás és járuléki behajtása végett a salgótarjáni kir. járásbírói területén levő, Kisterenye községben fekvő s a kisterenyei 303 számú tjkvben A.—1 sor, 170 hrzi szám alatt foglalt, Lengyel Pál és neje végrehajtást szenvedők nevén áll, „beltelek, ház és udvar” ingatlanára, azon van az örv. Deutsch Sándorné sz. Juhász Cecília, Sándor Franciska, Dr. Feuer Mihály és Feuer Imre javára bekebelezett közsékiaknázási szolgalmi jognak fenntartásával 1150 pengő kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1932 évi december hó 28. napján délelőtti 10 órakor Kisterenye községében foglalt meg.

Az árverelni szándékozók kötelesek bántépénzü a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881:IX. t.c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kikiáltótnál letenni, hogy a bántépénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kikiáltótnak átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881:IX. t.c. 147., 150., 170. §§; 1908:IX. t.c. 21. §.).

Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígértet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bántépénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908:IX. t.c. 21. §.).

Salgótarján, 1932 évi aug. hó 6 napján.

Zelenka s. k.

kir. jb. elnök.

A kiadmány hitelűl:

Csomor

kir. tkvvezető.

SPORT.

SBTC—OVTK 1:0 (0:0)

Özd. Bíró: Mayer.

SBTC fiatal gárdája minden igyekezetét, tudását beleadta a játékba. Váltakozó szerencsével indult a mérkőzés. SBTC védelme derekasan állta meg a helyét. Annál szerencsétlenebbül szerepelt a csatársor, mely sorozatosan hagyta ki a nagy helyzeteket. Takács III. — alig néhány lépésre a kaputól — váratlanul fölé emel. Mentségül szolgál az erős nap-

sütés: S amint 6 mondja, egyáltalán nem látott semmit, mikor a labdába rugott.

A második félidő 23. p.-ben esik a győzelmet jelentő gól. Stürbic megszökik a jobb szélen. Ivelését Petre küldi kapásból a hálóba. 1:0. Petre — a váratlan góljával kijavította mindazokat a hibákat, miket eddig elkövetett. A góljáig bizony nem dicsekedhetett volna a nézők, illetve egyetlen játékos rokonszenvével sem. Ő volt a belső trió majdnem minden akciójának megkötője, lefékezője.

SBTC az utolsó forduló után is megtartotta a mult héten elért elsőségét. S amint a „Nemzeti Sport”-ban is olvasható: „Észak-őrsi bajnoka a II. osztályból most felkerült SBTC”.

Nem lehetetlen, hogy MVSC ellen beadott óvás következtében DVTK, PTK és SSE pontokhoz jutnak. Minek folytán, ha az óvás jogos, SBTC csak a 4.-ik helyre juthatna.

SSE—PBÜSE 3:0 (1:0)

Bíró: Hartmann.

A SSE—PBÜSE mérkőzés hagyományosan mindig érdekfeszítő, izgalmas mérkőzés volt. Aki az elmúlt vasárnapon is ilyesmit várt, az bizony alaposan csalódott. A mérkőzés két gyenge csapatnak, kapkodását, néha vergődését mutatta, melyből a rutinizottabb játékosokkal rendelkező SSE került ki győztesként. Egyébként azonban mindkét csapat bővelkedett a „gyenge pillanatokban”. Szépen és eredményesen játszottak: Márkus, Jancsi és Vics, valamint a kis Ponyi Tamás, kinek ez volt az első bemutatkozása s aki fűrgeségével és ötletességével vonta magára a figyelmet. Biztató ígéretek látszik. Ugyancsak közfigyelmet vontak magukra Springer és Földi, ezek azonban a feltűnően rossz játékukkal. Utóbbi sehogysem illett bele a csatársorba s ép úgy nem szerepe az összekötő posztja, mint nem volt Müllernek a balszélső. Hartmann kifogástalanul vezette a mérkőzést.

A bajnoki szezon első fele ezzel lezárult, illetőleg még függőben van az OVTK—MAK mérkőzés, melyet vasárnap újrajátszanak, valamint a SSE—MVSC mérkőzés újrajátszása is valószínű. Ennek ügyében épen lapzártakor folyik a döntés. A bajnokság állása:

1. SBTC	9	6	1	2	19:12	13
2. DVTK	9	5	2	2	26:13	12
3. PTK	9	6	—	3	18:14	12
4. SSE	9	5	1	3	23:8	11
5. PBÜSE	9	4	2	3	13:16	10
6. DAC	9	4	1	4	15:14	9
7. MVSC	9	3	—	6	9:12	6
8. OVTK	8	2	2	4	13:23	6
9. SAC	9	2	1	6	8:18	5
10. MAK	8	1	2	5	15:29	4

Válogatott mérkőzés I. hó 20-án (holnap) a SSE pályán. Ki jobb? A Mátravidék, vagy Miskolc? Ezt az örök kérdést van hivatva eldönteni vasárnap az ÉLASZ-nak városközi válogatott mérkőzése. A Mátravidék legjobb tizenegyet állítják szembe a miskolci csapatok válogatott embereivel! Ez a mérkőzés, — melyet mint értesültünk a jövőben is rendszeresíteni fognak — kettős célt szolgál. Elsősorban azt, hogy a fentebb kérdésre a jelenlegi helyzethez mértén válasszal szolgáljon, másodsorban pedig azt a célt szolgálja, hogy az ÉLASZ-ból eképen összeválogatott 22 játékos közül válasszák ki azt a tizenegyet, kik hivatva lesznek tavasszal az ÉLASZ színeit más válogatottakkal szemben képviselni. A mérkőzés iránt páratlanul nagy az érdeklődés. A csapatokat Miskolc részéről Czeisler Sándor szöv. kapitány, Mátravidék részéről Boray József másodkapitány állítja össze. A pontos összeállítást lapzártakor még nem tudtuk meg.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

19 Sz. 20 V.

23 Sz. 24 Cs.

Titkosküldetésben
Fősz.: HARRY PIEL.

Házasságközvetítő
Zenés vigjáték.

Jön!

Jön!

Kiegészítésül:
Vigjáték. Híradó.

Kiegészítésül:
Vigjáték. Híradó.

Két világ —
szerelemese.

Kezdete: szordán, csütörtökn,

szombaton este 8, vasár- és ünnepnap d. n. 5, 7 és 9 órakor.